

701283

701283

RAM I 2283

701283

RESZEGESEK

JAJOS POHARA.

Avagy: *Nr. 5*

Részegségről való praedicatorio, melyet élô szoval az Debreczeni Nagy Templomban 23. Nov. Anni. 1681. el praedicallott, és B. SZABO PAL Uram kívánságára typus alá bocsátott.

S Z E N C Z I A : P A L

Debreczeni Ecclesiának edgyik L. Pásztorá.

DEBRECZENBEN,

Nyomtatott ROSNAI JÁNOS által.
M. DC. LXXXII.

Efai. 5. 22.

Faj az nagy bor ihatonak, és az kik serények az segítésre való bornak töltésére.

K Et utakon szokta az Sátán kiváltképpen az embereket el ejteni. 1. Csuda mellestéggel el áltarta az embert, hogy háfnos az bűnt meg cselekedni olyanok lestek mint az Istenek jonak és gonosznak tudni. Terem. 3. 5. még Idvezítőnk is nem bégyenlé ez zel meg kesirteni, meg mutogatván ez világnak orrágit és azoknac bépségit; azt mondgya: *mind ezeket neked adom ha le borulván tisztelendés engemet.* Mat. 4. 9. 2. Biztattya hogy nagy gyönyörűséget fog találni az bűnben: *azlopott vizeket edesseknek állatty.* Peld. 9. 15. 16. és az *álnoksággal szerzett kényeret gyönyörűségnek,* Peld. 20. 17. Így az bornak szeretőjé nyájjas mulatásznak, vigadozásnac s' abban való gyönyörködötetésnac edelgetésével vezérli az réfegésre Efa. 11. 12. de mi lében vege? *Summásan* ez leczkében meg tanittatunc: hogy mind az réfegésnac, mind az réfegítőnac jajjal fog az Isten fizetni.

R E S Z E I. Kettő.

I. A' réfegésnac forsa: *Faj a' nagy bor ihatonac.*

II. Az réfegítőnac: *Es az kik serények az segítésre való bornak töltésére.*

Kit kel

Kit kell az nagy bor iban érteni?

1. Az réseges embert; ki gyakran követi az bortul való meg nehezedeft; kic mondatnac *bor mellett mulatoknak*, Peld. 23. 30. *résegeskedőknek*, Ef. 5. 11.
2. Az erős bor ivot, ki mikor néki igazodik; nagy pohárokból *isssa az bort*, Amos. 6. 6. ez illyec hivattnac kivalt-képpen való módon: *bor ivoknak*, Jóel. 1. 5. mellyre adta vala magát Salamon. Prædik. 2. 4.

Micsoda az résegség?

Az egész embernek, mint valami alkutmánac erőtlensége, melly lében az elmében lévő okoskodásnak valami által való meg háborodásából. Mivel pedig az háborito nem csak egy féle; az résegség is ennéhány féle. Néha réseg, ember, az Isten vesztéjéül: Jer. 25. 15. 16. Jer. 48. 25. 26. Néha az bálványhoz való buzgoságtul: Jer. 51. 7. Titkos. 17. 2. Néha hitátalanságra való vágyodástul. Hof. 4. 11. ez résegetette vala meg Amnont. 2. Sam. 13. 4. Néha ez világnac modatlan szerelmétül. Luc. 21. 34. mint Démas. 2. Tim. 4. 10. Néha az maga modatlan szerelmétül; melly ez utolsó időben igen uralkodik: 2. Tim. 3. 2. mint régen Jonásban, ki hogy Isten Ninivét el nem silyes; te tartya nagy orca pirulásnac s'erre fakad, *ved el kérlek Uram az én lelkemet, mert jobbenekem meg halnom hogy nem élnem*. Jon. 4. 3. és hogy Isten feje felől fejénc arnyéket tartó fűvet elbáraztya is tartya olyan dolognac ki által ô ok nélkül és keserven meg bomorittatott, azért mond: *jobb nekem holtom hogy nem éltem*: Jon. 4. 8. Isten mondgya

néki, hogy méltatlan követi haradoskodását; de Ő csak vitattya: *méltán cselekszem, hogy haragsom mind halálig* vers.. 9. Háromszor szólal meg Isten ellen az maga ügye mellett, míg edgyczer Isten ügye mellett az nép ellen, akkor is nagy kedvetlen. Jon. 3: 4. Néha az résegítő állatnac italátul, minémű az bor, ser. 2 [c. ilyen réseg volt Nábál 1. Sam. 25. 36. Errük föl az leczke.

Mikor kezdődik emberben a' résegség?

Az testnec kedvezők mondgyák, hogy a' bor miatt kerék vágáson által dűlnec ha mondogod; vond fellyeb a lábado, mert a' kerék ezentűl Őve tőri és sodat meg értvén bár ne legyen ereje az fel kelésre; de ha lábát fellyeb vonittya, még az nem réseg, ugy mōdgyác de az Irás kezdi az meg nehezedeisen. mikor nyelved nehezedic s' az befédben tántorog, elmélkedésid erő nélkül valok fejed kezd sēdelegni, lábaid tántorogni, avagy csak egyenetlen il téged hordozni. Ezt tiltya Idvezitōnc. *meg ne nehezedyenec az ti siveitek tobzodásnak miatta.* Luc. 21. 34. Itt áll bé az résegség, melly grádusonként mégyen elő, és ha ki annyira mégyen az italban hogy esétől tellyeséggel meg vallyék, magát ne birja az résegség nec legg nagyobb Őrvényében gázolt bé, mint Noe Ter. 9.

Mit foglal ezzel bé Iaj? Az résegség nec gonosbit és büntetésit, ugy mint:

1. Testnec erőtlensége: Hof: 7. 5. Peld. 23. 29. 30.
2. Szükség: Esa. 5. 13.
3. Gyalázat. Habac. 2. 16. 1. Cor. 5. 11.
4. Fog-

4. Fogságra való vitézés. Efa. 5. 11. 13.
 Amos. 4. 1. és 6. 7.
 5. Dög halál. Ef. 5. 14. Amos. 6. 10.
 6. Kárhozat. Gal. 5. 21. Szemléld az

embernek nagy erőte lensegét, az ki ilyen gonos-
 sokban nem sajnálja magát keverni, inyenec, nyel-
 vénec, borban való ferezésével.

Ez keserű pohár az résegeté vagy csak az résegesé?
 Az te testi életednek el-fogyatására elég az fegyver-
 nec egyőberi nyakadhoz való csapása; így az te lelki é-
 letednek s' minden boldogságodnak el-fogyatására
 elég egy bűn; mivel minden bűnnek solgya az halál.
 Rom. 6. 23. azért egyczeri meg résegedéledért Istē
 azt a' jajos pohárt kezében adhatná; mindazonáltal
 Isten ez leczkében kööföni az nagy bor ihatokra, kik
 jo reggel fel kelnek hogy résegeskedgyenek és mulatnak
 az bor mellet mind estvéig. Ef. 5. 11. nem hagyván
 az egyfzer meg résegedöt is csapás nélkül, Noeval,
 ki alkalmatofságot solgáltatván fiának az meg csufo-
 lásra, Isten maga lelkének keserűségére Noeval ma-
 gával átkoztattya meg édes gyermekét.: Terem. 9.
 25.

*Hát a' résegitőnek mint lében dolga? Jajos, lásd az
 leczkén kívül.* Amos. 4. v. 1. 2. 6. 10. Habac. 2. 16

T U D O M A N Y.

*A' résegség, annál inkább az résegeskedés, Isten
 előtt unalmas vétek.* Az leczké jajt túló gonosznak
 mondgya; melly az Isten haragját gerjeeti. Efa. 28.
 1--3. Joel. 1. 4. 5. Mig ez világon vadnak az
 emberek sorsokat tebi ollya, mint ki az tenger löze-

pin fekszik az árbock fának tetején. Péld. 23. 30. az után Isten országából ki zárja mint az paráznaság vagy gyilkosság. Gal. 5. 21.

O K A I.

1. Mert az réseges mint egy kalmárságot indit, inyenek, nyelvének tecző nyalakodáson, ését el adgya, azt tartván ô nagy jonac. Hos. 4. 11. Luc. 16. 19. 25. edgyút világi elömenetelit. Amos. 4. 1. 6. Az minagyob lelkének üdvöfségét. 1. Cor. 6. 10.

2. Mert az résegséggel magát alkalmatlanná teszi nem csak az kegyelség gyakorlálára. Jer. 2. 25. Luc. 21. 34. Hanem még az maga tíf;tesége nek oltalmazására is: pelda Noe. Terem. 9.

3. Mert mindenféle bűnöknek forrásává teszi az embert: u. m. háborgová, péld. 23. 29. tíf;atalanna, vers. 33. dologtalanná. vers. 35. balgataggá és csufolová. Peld. 20. 1.

4. Mert az Isten képét véle le vetkezteti el vévén embernek ését, és néminémüi képpen az oktalan állatnál aláb valová teszi *mert az ókor ésmeri az ô Urát, de az Izrael nem.* Esa. 1. 3. Azon üdöben elő Hóseás okát adgya: *mert az bor el vette eseket.* Hos. 4. 11.

5. Mert ebben az bűnben megavult embernek lelki nyavalyája gyakrabban orvosolhatatlan, mivel ritkán és igen nehezen hadgyác el gonos bűnöket az résegesek. Jer. 2. 25.

Elsô Hafzna Oktatás.

1. Ne csudáld hát, ha az réseges semmire kellőnek és loc gonossal meg rakodotnac tartatic. Eli résegek aiván Annát. 1. Sam. 1. 14. mint nagy Isten-telen-

lenség alol menti magát vers. 16. az honnét az fem-
nire kellő emberek *bor ivoknak* avagy az mint az
örditás vagyon lakadalmazoknak hivattatnac. Solt.
59. 13.

2. Ne keres az résegesnél kegyeliséget, hanem
minden féle bűnnek mólékát. Matt. 24. 49.

3. Az résegség az Istennek nem egy parancso-
lattyát rongya meg, hanem mindeniket néminémü
képpen, mivel minden bűnnek alkalmatósága, és
azt somorittyá meg az ki mind az tiz parancsolatot
adta. Jac. 2. 10. Azomban az réseges cselekeési go-
nosát.

Isten ellen: törvényét által hágván, áldásával vísa
élvén, és az ő képét magátul éktelenül le vetkezyén
Lottal. Terem. 19. 33. és az Lázár Gazdagával, ki
hogy minden napon jól lakhatot (ércsed az rende-
letlenségig) abban vette el minden javát. Luc. 16.
25.

Maga ellen: magát véle segeségre juttatván Peld.
21. 17. és 23. 20. egészségétől, erejétől meg fosztván
Peld. 23. 29. 31. 32. és végre minden boldogságát-
tal.

Maradiki ellen: mivel az igaznac magva áldatic
meg. Solt. 37. 26. az réseges maga rosz; példájával
gyermekét meg botránkoztatván edgyút bűnhődic,
mint Noe. Terem. 9. azomban nincs minek rájoc
maradni, mivel táplálui, az ki pedig az övéiről, es fő
képpen az ő háza népéről gondot nem visel, az hitet meg
ragadta, és az hitetlennél aláb valo. 1. Tim. 5. 8.

Felebaráti közzül: az segenyek ellen, kiket tarto-

dic rapláni. Eph. 4. 28. Mafoc ellen, kitért meg bot-
ránkoztat. Amos. 4. 1.

Respublica ellen. mellyet tartoznéc gyámolitani
de ő inkább átkát neveli mint Juda. Ezech. 16. 49
Izrael. Amos. 6. 6. 7. Cháldausoc Dan. 5.

4. Olly gonos; mellyért méltatlan az részeges az
jonac barátságára. 1. Cor. 5. 11.

5. Senki hát felebarátyját nem erőltetheti, hanem
ha vétkezni akar Hos. 7. 5. Az pogány Afverus la-
kadalmában egyedül ez vala jó; hogy törvénye ez
volt: *senki senki ne kényszerítene.* Ésther. 1. 8. ezt is
az Ur fel jedczette.

II. H A S Z N A Dorgáló.

Vétkeznek azért. 1. Az részegesek annál inkább az
részegesek, kiváltképpen romlálnac idején, mikor az
Ur hi sira, jajgatásra, gyász ruhában való öltözésre,
akkor öröm vigaság, hus étel, bor ital, modván: *együnk
igyünk mers holnap meg halunk.* Ésa. 22. 12. 13. Es
hogy még az ő nyakokat nem éri az lug. *nem sannyák
az Jozephnek romlását.* Amos. 6. 6.

2. Kik palástot keresnek rut bűnöknek: hitván
sárral mázolnak. Ezech. 13. 10. Azt mondgyác.

(1) Nem lenne barátom, ha jozan életet élnék.

Fel. 1. Lám van az jozan embernek is barátya,
nem lenne azért csak részeges barátod, kit kerülöd
kel. 1. Cor. 15. 31. 2. Szemleld magad bolondságát
az ki egy rosz ember barátságán nyiat Ésa. egy kis e-
ledelen, el adod első szülőtségednek boldogságát,
mellyért vele alá valonac tartással méltó vagy reá.
Sidok. 12. 16

DEBRECENI EGYETEMI KÖNYVTÁR
Lelt. 40913-1958

(2) Maga-

701283

oot
ni
49
az
en
la
cz
-is
az
az
re,
nk
Es
ak
in
k
a,
d
at
e-
t,
á.
i-

böt

ani

49

s as

nen

la

e e

tt-i

o at

at

re,

ink

Es

wäk

är

k

va

od

ät

e-

it,

ä.

i-

201283

701283